

ENTREVISTA

Berta Páramo

Després del premiat llibre *Fluidoteca*, Páramo ha escrit i il·lustrat aquesta extraordinària guia de viatge de Robotland, territori habitat per tota mena d'autòmats i criatures robòtiques creats fins al dia d'avui per la ment humana.

«La idea de robot és molt antiga: ja a la *Ilíada* trobem unes donzelles daurades intel·ligents»

Com presentaries el teu llibre *Robotland*?

Robotland és una aproximació —una mica particular— a la història dels robots. Partint de les raons per les quals els humans fem robots, convido el lector a recórrer la seva història, viatjant per un territori inventat on conviuen els ginys actuals amb els antics, els reals amb els de ficció. El llibre és una guia de viatge per aquest territori: Robotland.

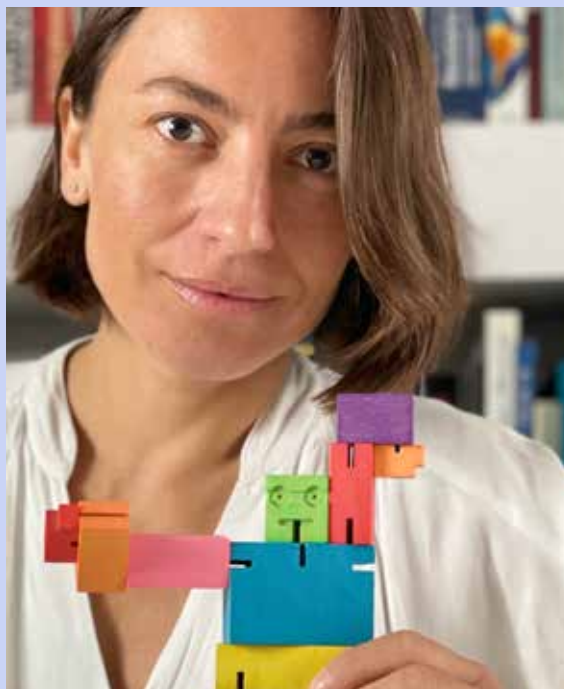
Com va sorgir la idea del llibre?

Va sorgir conversant amb una amiga, enginyera i creadora de robots. Parlant dels nostres projectes, em va dir: «Per què no fas un llibre sobre robots?». Jo m'ho vaig prendre com un desafiament i, una mica inconscientment, vaig recollir el guant.

Dic que vaig ser inconscient perquè no sabia ben bé on em ficava, però reconec que ha estat tota una experiència. Evidentment, no em vaig plantejar parlar de l'enginyeria o de com es fabriquen, sinó de la seva evolució i la relació entre ells. Això em va portar per la història dels autòmats fins a arribar als robots pròpiament dits i a una classificació personal que ho articula tot.

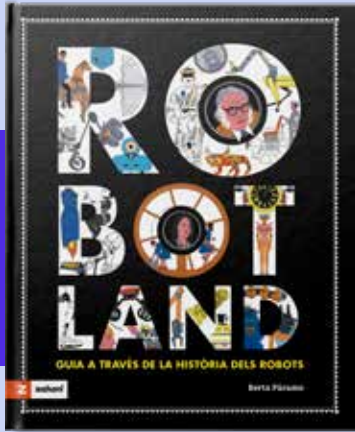
Et vas plantejar des del principi que el llibre fos una guia de viatge?

No. Vaig començar investigant i formant-me una idea de la història dels robots. L'usual hauria estat explicar-la de manera

cronològica, però això no em va semblar atractiu. Aleshores em vaig plantejar les raons de la seva existència i em vaig preguntar: «Per què fa robots l'home?». I les respostes em van semblar camins i els camins es poden plasmar en un mapa; i un mapa representa un lloc i un lloc es pot visitar i, si vols fer-ho bé, necessites una guia.

Això, unit a la meua passió per viatjar i pels mapes, va acabar en una guia de viatge per un paratge inventat que em serveix d'excusa per explicar la història dels robots.

«Gaudeixo moltíssim fent llibres. Em diverteixo i puc dir que em trobo al meu lloc.»

**Va ser difícil recopilar la informació?
T'has endut moltes sorpreses?**

Més que complex va ser ardu, és un tema molt ampli. Creiem que els robots són relativament recents i així és, però l'evolució de la tecnologia per arribar-hi ha estat llarga, i la idea de robot és molt antiga: ja a la *Ilíada* trobem unes donzelles daurades intel·ligents que serveixen a Hefest, el déu del foc.

Sorpreses? Moltes... Espero que els lectors també se les emportin.

Abans de començar, coneixies l'existència d'aquesta quantitat d'autòmats del món antic i l'edat mitjana?

En coneixia alguns, però he descobert veritables meravelles, com els artefactes d'Heró d'Alexandria al segle I o els dispositius que descriu Al-Jazarí al segle XI: el seu *Llibre del coneixement de dispositius mecànics enginyosos* conté instruccions per poder-los construir a manera d'un «Ikea» medieval.

Què t'ha fet «patir» més, el text o les il·lustracions?

He gaudit moltíssim amb aquest llibre. El que potser m'ha fet patir ha estat haver de triar. Hi ha molts, moltíssims robots, a banda que estan en constant evolució.

Al llibre en descriu gairebé dos-cents, i estic segura que cada lector en trobarà a faltar algun. La meua única pretensió és resumir una llarga història en unes poques pàgines, i les meves eleccions s'han basat en un intent de repartiment equitatiu entre importància històrica, tipologia i origen geogràfic.

Quin robot o autòmat de *Robotland* és el teu preferit? I a quin t'ha agradat més dibuixar?

No soc «gaire de preferits», però si n'he de triar un, seria el Monjo de Juanelo Turriano, per la seva llegenda i per com és de desconegut el seu creador, oblidat malgrat ser un geni. I quin m'ha agradat més dibuixar? Potser el robot de Vitruvi que s'entreveu al mapa, que va ser tot un repte.

Com arriba una arquitecta fins a fer llibre infantil? És una passió tardana?

És una pregunta complexa que recull un conjunt de circumstàncies vitals i caramboles del destí. No tinc una vocació marcada; sempre he tingut molts i variats interessos, i podria haver estat metgessa o actriu. Els llibres em permeten estudiar un dia els mocs o la sang i un altre dia, els robots —aquí no existeix l'avorriment—. Gaudeixo moltíssim fent llibres. Em diverteixo i puc dir que em trobo al meu lloc.

«Si he de triar un robot, seria el Monjo de Juanelo Turriano, per la seva llegenda i per com és de desconegut el seu creador, oblidat malgrat ser un geni.»

Què ha significat per a tu la menció especial a la categoria d'Òpera Prima de la fira del llibre infantil de Bologna'22 per *Fluidoteca*?

Em va fer moltíssima il·lusió. Ha estat aquest copet a l'esquena que et diu que vas per bon camí i t'anima a seguir. Una menció a Bolonya és un aparador al món: *Fluidoteca* ja s'ha venut a Itàlia, França, la Xina i Corea. La nostra és una carrera lenta, i rebre un reconeixement d'aquesta mena et referma el pas i dóna confiança, a més d'atreure nous projectes.

